

ZAPISNIK

2. izvanredne sjednice sjednice Senata Sveučilišta u Zagrebu u 345. akademskoj godini (2013./2014.) održane u utorak, 5. studenoga 2013. s početkom u 15,00 sati u Auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu, Trg maršala Tita 14.

1. Prof.dr.sc. Aleksa Bjeliš, rektor

- Prof. dr. sc. Melita Kovačević, prorektorica za istraživanje i tehnologiju
- Prof. dr. sc. Vesna Vašiček, prorektorica za poslovanje
- Prof. dr. sc. Bojan Baletić, prorektor za prostorni razvoj i međuinstitucijsku suradnju
- Prof. dr. sc. Blaženka Divjak, prorektorica za studente i studije

Zaposlenici u znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim zvanjima

2. Red. prof. Enes Midžić, Akademija dramske umjetnosti - predsjednik Vijeća umjetničkog područja
3. Prof. dr. sc. Marijan Herak, Prirodoslovno-matematički fakultet - predsjednik Vijeća prirodoslovnog područja
4. Prof. dr. sc. Slavko Slišković, Katolički bogoslovni fakultet – zamjenik predsjednika Vijeća društveno-humanističkog područja
5. Prof. dr. sc. Adrijan Barić, Fakultet elektrotehnike i računarstva – predsjednik Vijeća tehničkog područja
6. Prof. dr. sc. Josip Kos, Veterinarski fakultet – predsjednik Vijeća biomedicinskog područja
7. Prof. dr. sc. Davor Miličić, Medicinski fakultet
8. Prof. dr. sc. Miloš Judaš, Medicinski fakultet
9. Prof.dr.sc. Tomislav Dobranić, Veterinarski fakultet
10. Prof.dr.sc. Alen Slavica, Veterinarski fakultet
11. Prof. dr. sc. Ivan Alajbeg, Stomatološki fakultet
12. Prof. dr. sc. Boro Mioč, Agronomski fakultet
13. Prof. dr. sc. Ines Han Dovedan, Agronomski fakultet
14. Prof. dr. sc. Vladimir Jambrečić, Šumarski fakultet
15. Prof. dr. sc. Antonija Žižak, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
16. Prof. dr. sc. Tonči Lazibat, Ekonomski fakultet
17. Prof. dr. sc. Nataša Erjavec, Ekonomski fakultet
18. prof. dr. sc. Jurica Pavičić, Ekonomski fakultet
19. Prof. dr. sc. Ivan Prskalo, Učiteljski fakultet
20. Prof.dr.sc. Nenad Zakošek, Fakultet političkih znanost
21. Prof. dr. sc. Damir Knjaz, Kineziološki fakultet
22. Prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, Pravni fakultet
23. Prof. dr. sc. Vjeran Strahonja, Fakultet organizacije i informatike
24. Prof.dr.sc. Damir Boras, Filozofski fakultet
25. Prof.dr.sc. Mateo Žagar, Filozofski fakultet
26. Prof.dr.sc. Ante Čović, Filozofski fakultet

27. Prof.dr.sc. Mislav Ježić, Filozofski fakultet
28. Prof. dr. sc. Josip Talanga, Hrvatski studiji
- prof. dr. sc. Ivan Šestak, FFDI
29. Prof. dr. sc. Tonći Matulić, Katolički bogoslovni fakultet
30. Prof.dr.sc. Amir Hamzić, Prirodoslovno-matematički fakultet
31. Prof. dr. sc. Mirko Orlić, Prirodoslovno-matematički fakultet
32. Prof. dr. sc. Damir Bakić, Prirodoslovno-matematički fakultet
33. Prof. dr. sc. Boris Koružnjak, Arhitektonski fakultet
34. Prof. dr. sc. Mislav Grgić, Fakultet elektrotehnike i računarstva
35. Prof. dr. sc. Nedjeljko Perić, Fakultet elektrotehnike i računarstva
36. Prof. dr. sc. Toma Udiljak, Fakultet strojarstva i brodogradnje
37. Prof. dr. sc. Ivan Juraga, Fakultet strojarstva i brodogradnje
38. Prof. dr. sc. Bruno Zelić, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
39. Prof. dr. sc. Zoran Glavaš, Metalurški fakultet
40. Prof.dr.sc. Vesna Dragčević, Građevinski fakultet
41. Prof.dr.sc. Josip Mesec, Geotehnički fakultet
42. Prof.dr.sc. Maja Brozović, Grafički fakultet
43. Prof. dr. sc. Ernest Bazijanac, Fakultet prometnih znanosti
44. Prof. dr. sc. Zoran Nakić, Rudarsko-geološko-naftni fakultet
45. Prof. dr. sc. Sandra Bischof, Tekstilno-tehnološki fakultet
46. Red. prof. Peruško Bogdanić, Akademija likovnih umjetnosti
47. Red. prof. Dalibor Cikojević, Muzička akademija
48. Red. prof. Borna Baletić, Akademija dramske umjetnosti

Predstavnici nastavničkih i suradničkih zvanja

49. Josipa Habuš, Veterinarski fakultet
50. Antonio Vlahov, Ekonomski fakultet

Predstavnici studenata preddiplomskog studija

51. Vedran Dodig, Medicinski fakultet
52. Petra Radetić, Agronomski fakultet

Ostali prisutni

- prof. dr. sc. Zoran Vukić, Fakultet elektrotehnike i računarstva
- prof. dr. sc. Tihana Žanić-Grubišić, Sveučilišni savjet
- prof. dr. sc. Gvozden Srećko Flego, Sveučilišni savjet
- prof. dr. sc. Hrvoje Šikić, Sveučilišni savjet

Iz stručne službe Rektorata

- mr. sc. Tamara Dagen, glasnogovornica
- Katarina Prpić, prof., voditeljica Ureda rektora

- Iva Piški, dipl. iur., Ured za akademske poslove
- Jelena Đuran, dip. iur., Ured za akademske poslove

Rektor, prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš otvorio je 2. izvanrednu sjednicu Senata u 345. akademskoj godini (2013./2014.), pozdravio sve prisutne te predložio sljedeći

Dnevni red:

1) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije – javna rasprava

2) Kriteriji za upis u I. godinu preddiplomskih, integriranih i stručnih studija Sveučilišta u Zagrebu u akademskoj godini 2014./2015.

3) Ostalo

Na prijedlog dekana Meseca, pod točkom 3) *Ostalo* raspraviti će se o produljenju radnih odnosa profesorima s navršenih 65 godina.

1) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije - javna rasprava

Rektor Bjeliš u uvodnom dijelu pozdravlja članove Sveučilišnog savjeta te najavljuje plan rada vezan uz Strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije, s obzirom da je javna rasprava o istoj otvorena do 15. studenoga 2013. Napominje da je pristiglo nekoliko pisanih priloga kao doprinosa javnoj raspravi, očekujući da će istih biti još i više. Također, napominje da je i on pripremio jedan materijal na ovu temu koji će dodatno razraditi uzimajući u obzir rezultate današnje rasprave, a koji će se, uz danas pristigle priloge te one koji će u međuvremenu pristizati uputiti kao doprinos javnoj raspravi. Današnja rasprava trebala bi pomoći da se dođe do objedinjenih zaključaka Senata koji bi saželi glavne točke rasprave, predlažući da formuliranje tih zaključaka dade placet Rektorskom kolegiju u užem i širem sastavu, koji će te zaključke ponovno razmotriti i doraditi te uputiti kao prilog javnoj raspravi. Tako doradjeni zaključci bili bi predočeni na sastanku dekana koji će se održati 12. studenoga 2013., kao i na sjednici Sveučilišnog savjeta koja će se održati 13. studenoga, kada bi zamolili i članove istog za njihove doprinose. Također, napominje da će se na Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu 11. studenoga održati Rektorski zbor, pa bi bilo dobro da Senat Sveučilišta u Zagrebu danas zauzme određeni stav koji će biti predstavljen svim hrvatskim rektorima kao stav Sveučilišta u Zagrebu. S tim u vezi moli članove Senata da sugeriraju glavne ključne napomene koje bi se trebale uzeti u obzir pri formuliranju objedinjenog stava Senata. Rektor Bjeliš podsjeća na neke opće aspekte za koje smatra da trebaju biti uneseni u stav Senata i Sveučilišnog savjeta. Naime, podsjeća da je Sveučilište u Zagrebu na sjednici Senata od 13. rujna 2011. iniciralo rad na nacionalnoj strategiji usvajanjem dokumenta *Polazišni prilozi za rad na strategiji istraživačkog i visoko-obrazovnog sustava republike Hrvatske*, kada je Sveučilište pozvalo druge institucije na pokretanje rada na Strategiji, nakon čega je uslijedila odluka predsjednika HAZU akademika Zvonka Kusića o osnivanju Inicijativne skupine koja je u proljeće 2012. dovršila smjernice za daljnji rad na Strategiji. Navedenim dokumentom Sveučilište u Zagrebu je na jedan vrlo neutralan način definiralo što bi Strategija morala sadržavati, kao i to kako bi se ta Strategija situirala u današnjoj situaciji u kojoj se naša zemlja nalazi i njenog

gospodarskog razvoja. Ta Strategija trebala bi biti inicijator jednog promišljenog generalnog razvitka zemlje i strateških pravaca koji bi ovoj Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije trebala biti strateška podloga i generator. I to je bila ambicija sveučilišne Strategije, pri čemu se nameće pitanje, je li i koliko ova nacionalna Strategija tu ambiciju ostvarila. Drugi dokument koji se treba uzeti u obzir jest tekst *Teme koje treba obuhvatiti analizom dosadašnjeg razvoja i postojećeg stanja hrvatskog istraživačkog i visoko-obrazovnog sustava (Analitičke teme)*, koji je rektor Bjeliš kao član Radne skupine pripremio krajem prosinca 2011. godine, a koji sadrži popis tema koje bi se morale obuhvatiti analizom sadašnjeg stanja (gdje se nešto oko analize stanja napravilo, kako, gdje se to napravilo fotografski, a gdje vrijednosno, gdje se to napravilo na način da izazove kritičnost, upozorenja, a gdje se nije napravilo uopće). Treći element koji je važan jest kontekst. U našem prijedlogu od rujna 2011. godine tražili smo da Strategija bude strukturirana tako da u akcijskom dijelu prepozna kratkoročne mjere, koje bi sanirale tadašnje akutne probleme te srednjoročne i dugoročne mjere. I taj kontekst trebalo bi uzeti u obzir. Danas je ta situacija još izraženija. Sadržajni dijelovi Strategije u kojoj će sigurno biti puno priloga raspravi, jest provedbeni aspekt, a to je ono što se često uočava - koja su to potrebna sredstva i potencijali i tko će preuzeti obvezu za ta sredstva i potencijale da bi pojedini dijelovi Strategije mogli biti ostvareni u rokovima koji su navedeni.

Nakon što je rektor Bjeliš iznio glavne naznake sadržaja zaključaka Senata, provedena rasprava pokazala je da se predloženi materijal pretežno smatra dobrim temeljem za daljnji rad koji bi trebao dovesti do poboljšanja, naročito u dijelovima istaknutim u nastavku ovog teksta. U raspravi je također često isticano kako je objedinjavanje cjelokupnog obrazovnog sustava s istraživačkim i tehnološkim sustavom pozitivan element ovog materijala i prihvatljiv način koncipiranja Strategije. Strategija bi trebala imati pokretačku ulogu u nalaženju rješenja, kako za modernizaciju hrvatskog gospodarstva, tako i za cjelokupni društveni razvoj zemlje. U raspravi je upozoreno kako je u Strategiji s jedne strane izostala elaboracija temeljnih vrijednosnih društvenih tema, dok s druge strane, nisu jasno ostavljeni prioriteti kojima bi se utvrdili istraživačko-tehnološki pravci gospodarskog oporavka.

Na osnovu navedenoga, izneseni su određeni prijedlozi za poboljšanja - da se u nastavku rada Strategija upotpuni razradom navedenih ključnih pitanja. To je posebno potrebno i stoga što je nositelj izrade Strategije cjelokupna Vlada RH. Nadalje, predlaže se da se u nastavku rada na Strategiji pristupi profesionalnoj i sustavnoj analizi dosadašnjeg razvoja i sadašnjeg stanja sustava, a na tragu prijedloga iznesenog u materijalu *Analitičke teme*. Predlaže se da se u daljnjem radu na Strategiji jasno razrade kratkoročni i dugoročni ciljevi, kao i prioriteti na koje treba naročito usredotočiti provedbene mjere i raspoloživa financijska sredstva.

U prvom dijelu rasprave svoje osvrte iznijeli su ukratko profesor Vukić, dekan Hamzić, dekan Perić te prorektorica Divjak, koji su dali pisane doprinose predočene svim članovima Senata za današnju sjednicu, pa nije bilo potrebe da iste u detalje elaboriraju.

Profesor Vukić

Ponuđena strategija ima određenih nedostataka, kako slijedi:

1. Nedovoljno poznatih ili iskorištenih podataka o stanju u kojem danas preživljavaju sveučilišta i instituti;

2. Nepoznatih prioriteta koji su se trebali odrediti prije donošenja strategije;
3. Identifikacija problema koji su uzrok tome da se u RH ne postižu oni učinci koji se očekuju od razvitka znanosti i tehnologije u razvijenim sredinama;
4. Nekih tvrdnji koje nisu rezultat analiza već mišljenja autora ili opće prihvaćenih stavova;
5. Nekih ciljeva koji možda i nisu ostvarivi u predviđenom roku.

Autorima se ipak ne može prigovoriti na poštenom pristupu predloženoj strategiji i vjerojatno najbolje mogućem što su mogli sastaviti uz sve navedene nedostatke koje možda i nisu bili u stanju prevladati.

Dekan Hamzić

Mišljenja je da Strategija ne definira dovoljno važnost STEM područja ili edukacije srednjoškolskih nastavnika za to područje; jednostavna Google pretraga pokazala bi koliko tome posvećuju pažnje puno razvijene zemlje od nas (SAD, Vel. Britanija). Smatra da je propuštena prilika da se i to područje eksplicite istakne u dijelu "Hrvatski trokut znanja" (koji čine obrazovanje, istraživanje i inovacije), a ne da se konkretno jedino razrađuje u mogućnostima njegovog studiranja na izvanrednim studijima. Programski ugovori - Strategija po mišljenju dekana ne spominje dovoljno (samo jednom!) cjelovite programske ugovore (str. 110. "U sljedećem strateškom razdoblju važno je uvesti cjelovite programske ugovore koji će pokrivati sve temeljne aktivnosti visokog učilišta, a koji će voditi računa o nacionalnim strateškim prioritetima s jedne te autonomiji sveučilišta s druge strane."). Cjelovite programske ugovore vidi kao način kojim se definira financiranje i nastavnih i istraživačkih aktivnosti sveučilišta. S druge strane ne slaže se s stavom (str. 111.) da "...programski ugovori mogu poslužiti i u dijelu financiranja privatnih visokih učilišta".

Dekan Perić

Tko određuje nacionalne prioritete i nacionalne izazove? Možda ovo pitanje nije u fokusu Strategije, ali odgovor na ovo pitanje od presudne je važnosti za uključivanje Hrvatske u strukturne i kohezijske fondove EU. Odgovor na ovo pitanje potrebno je znati žurno jer postoji opravdana bojazan da se ovom iznimno važnom pitanju pristupa površno te da akademska zajednica nije na pravilan način uključena u određivanje prioriteta. Premda se Strategija odnosi na duži vremenski period, rješavanju ovog pitanja treba se pristupiti odmah ("jučer")! Na temelju kojih pokazatelja je zaključeno da je potrebno restrukturirati javne institute? Ako je jedan od tih i Institut Ruđer Bošković, potrebno je vrlo pažljivo pristupiti ovome pitanju, posebice ako bi se razmišljalo u smjeru njegova uključivanja u Sveučilište u Zagrebu. Financiranje novih doktoranda iz sredstava projekta nije na tragu djelovanja Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ). Predlaže se koordinacija s HRZZ-om oko ovog dijela teksta Strategije. Ograničenja poput ovoga (jedan centar po području) ne bi trebalo navoditi u Strategiji. Naime, ako se pogledaju znanstvena područja centara izvrsnosti osnovanih u europskim zemljama, razvidno je da "uravnilovka" po područjima nije načelo kojim se rukovode razvijene zemlje. S tim u svezi, potrebno je revidirati Mjeru 2.7. Mjera 3.7. govori o klasterima konkurentnosti i njihovom razvijanju u smjeru kompetencijskih mreža. Pokazatelji uspješnosti vezani za ovu mjeru vrlo su šturo opisani (navedeno je samo: "Operativne kompetencijske mreže"). Smatramo da bi pokazatelje uspješnosti ove važne mjere vezane za klastere konkurentnosti trebalo detaljnije razraditi. Mjera 3.9. govori o osnivanju društava s ograničenom odgovornošću. Pokazatelji uspješnosti vezani za ovu mjeru

oslanjaju se na broj osnovanih društava. Prijedlog je da osim broja osnovanih društava jedan od pokazatelja bude i broj novih radnih mjesta.

Prorektorica Divjak

Ovaj prilog je podijeljen u dva dijela: opći i specifični. U općem su dijelu priložena promišljanja dokumenta u cjelini, a u specifičnim osvrtima pokušalo se, iako parcijalno, dati osvrt na konkretne dijelove prijedloga Strategije u kojima su uočeni nedostaci ili nedosljednosti.

I. Opće napomene

1. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije je potrebna i treba poduprijeti njezinu izradu, doradu i njezino prihvaćanje. Podsjećamo da je Sveučilište u Zagrebu krajem 2011. iniciralo rad na nacionalnoj strategiji. U tom kontekstu treba dati punu podršku i pomoć svima koji na prijedlogu Strategije rade. Kako bi predlagatelj dobio konkretne prijedloge za poboljšanje u ovom prilogu je osvrt na uočene nedostatke, a u manjoj mjeri davanje podrške opisanim ciljevima i planiranim aktivnostima. Naravno, Strategija je potrebna i kao formalni dokument (EU fondovi), ali ona prije svega treba biti razvojni instrument.

2. Materijal sadrži dosta izvrsnih ideja i potrebnih aktivnosti. Međutim, očito je da je na njoj radilo velik broj stručnjaka (130!) što je s jedne strane osiguralo široku ekspertizu, a s druge uzrokovalo da je materijal u dijelovima nekoherentan i da se teško uočava neka zajednička ideja vodilja koja se provlači kroz čitav dokument. Neki su dijelovi mehanički spojeni bez zajedničke vizije.

3. Osnovni nedostaci materijala su:

- a. Nedostatak prepoznatljive vizije razvoja obrazovanja, znanosti i tehnologije. Što se zapravo želi postići na završetku perioda za koji Strategija vrijedi? Kome ovaj novi sustav treba?
- b. Nedostatak poveznice na okruženje. Naime, poznato je da ne postoji nacionalna strategija razvoja, ali kao ulazni materijal mogao bi poslužiti i dokument koji bi sadržavao smjernice razvoja gospodarstva, kulture, društva koje bi prihvatio Sabor Republike Hrvatske.
- c. Nedostatak referenciranja na nova financijska sredstava koji bi trebali poduprijeti provođenje ovakve Strategije. Teme financiranja dane su načelno bez definiranja odgovornosti za osiguravanje sredstava.
- d. Nedostatak analize stanja koja bi se temeljila na objektivnim pokazateljima.
- e. Neuravnoteženi pristup u razradi na dubinu (načelno vs detalji) kao i postojanje kontradikcija vezano uz obradu pojedinih tema u različitim poglavljima (npr. programski ugovori, izbori u zvanja, edukacija učitelje i nastavnika).

Svoj doprinos raspravi dali su niže navedeni sudionici iste:

Dekan Miličić

- metodološka greška nepostojanja cjelokupne strategije razvoja hrvatskoga društva
- postojanje elemenata koji mogu ugroziti autonomiju sveučilišta (pitanje pravne osobnosti sastavnica je nešto što ne bi trebalo dovesti u pitanje u dogledno vrijeme zbog praktičnih organizacijskih razloga obzirom na potrebno vrijeme za restrukturiranje, kao i zbog sprječavanja izravnog utjecaja države na poslovanje i razvoj sastavnica), kao što je pitanje financiranja putem programskih ugovora koji bi trebali biti cjeloviti da bi omogućili povlačenje odgovornosti sastavnica za ono što su se istim obvezale u roku za koji su i financirane (navedeno uključuje adekvatni nastavni i znanstveni output i implicira autonomiju u kadrovskoj strukturi na

sastavnicama koju je potrebno organizirati autonomno i sukladno pojedinačnim potrebama sastavnica)

- dodatno stručno usavršavanje čelnika i nastavnika visokih učilišta nepotrebno navoditi u strategiji (svi koji stasaju do prof. trebaju se usavršavati u nastavi, ali svaka sastavnica treba iznaći modus koji je najbolji za pojedinu disciplinu),
- varijabilno nagrađivanje nastavnika potrebno razdružiti, ali u okviru vlastite autonomije
- evaluacija rada nastavnika koja se temelji na nastavi, znanosti i angažmanu u zajednici apsolutno nepotrebno u strategiji
- sustav izbora nastavnika koji se svodi na numerus clausus, odnosno na to da se nastavnici biraju prema ustroju radnih mjesta i na ona mjesta koja su oformljena (koja netko može popuniti), znači da će, ukoliko se zaista bude inzistiralo na toj strukturi, onemogućiti napredovanja nastavnika, posebno u onim disciplinama gdje ima mnogo vrsnih ljudi te, također, dovodi u pitanje konkurentnost javnih učilišta, ozbirom da bi privatna učilišta većim plaćama i omogućavanjem realizacije karijera navedenim nastavnicima, mogla ugroziti javna učilišta
- pogodovanje razvoju privatnih učilišta i fakulteta koji su i profitne ustanove te se ne bi trebalo predviđati njihovo financiranje putem programskih ugovora, odnosno javnih sredstava (potrebno bitno distingvirati te dvije kategorije sveučilišta, fakulteta i ostalih visokih učilišta)
- loše razrađeni mehanizmi financiranja; uglavnom predviđeno samo financiranje iz državnog proračuna, a nema poticaja za privrednike koji bi financirali znanost i visoko školstvo te koji bili oslobođeni poreznih obveza, dok postoji niz mogućnosti kojima se može pospješiti razvoj znanosti i visokog obrazovanja izvan državnog proračuna, a strategijom nije predviđeno
- treba ugraditi mehanizme poboljšanja studentskog standarda, budući na razini Europske unije postoje fondovi na razini kojih se može natjecati i povući poprilična sredstva za poboljšanje navedenog
- nisu razrađene specifičnosti medicine koja je slika i prilika razvoja civilizacijskog društva:
 - ne rješava se problem sveučilišnih bolnica,
 - ne rješava se problem specifičnosti sveučilišnih nastavnika koji se bave i zdravstvenim radom,
 - ne prožimaju se interesi Ministarstva zdravstva koji bi trebali biti u koordinaciji s interesima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (kao i Ministarstva kulture sa Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa),
 - ne pridaje se posebni položaja biomedicinskoj znanosti za privlačenje dodatnih fondova za istraživanja u biomedicini (put koji imaju sve zemlje sa razvijenom vrsnom medicinskom znanosti i visokom razinom akademske medicine)
- strategija treba odati dojam da će za buduće generacije bavljenje znanosti i visokim obrazovanjem biti atraktivno i društveno prepoznato i priznato

Profesor Midžić

OSOBNJE PRIMJEDBE:

1. nedostaje prikaz trenutnog stanja te bez prijedloga nužne sanacije nisu postavljeni realni polazišni temelji daljnjem razvoju
2. prenaplašena informatizacija i računalizacija koja premalo vodi računa o nastavnicima koji sve više služe za punjenje računalnih sustava podacima o nastavi umjesto bavljenja nastavom samom. (Problem i nelogičnosti i nedovršenosti SAP i ISVU sustava, forsiranje e-learninga i sl.)

3. nedefinirani bolonjski sustav čije „produkte“ tzv. tržište rada ne prepoznaje, a koji u umjetničkom području kroz neodgovarajući 3+2 ili 4+1 sustav onemogućava u pojedinim područjima prijelaz u 5 godišnji integrirani studij, koji je jedino logičan u čistim umjetničkim disciplinama
4. pitanje tretiranja izvrsnosti nastavnika (ne može se utvrditi izvrsnost nastavnika umjetnika po parametrima koji se postavljaju za znanstvenike). U umjetničkom području nastavnici se dobrim dijelom uključuju u nastavu u kasnim 30-im godinama, a i umjetnički vijek i snaga umjetnika nisu s 65 godina nešto čega bi se smjeli lišiti, te ih silom i u punoj snazi slati u mirovinu
5. nepotrebno je uvođenje sustava nastavnčkih kompetencija kroz njihovo doškolovanje, obrazovanje i upravljanje (potreban humaniji pristup navedenoj tematici). Problem upravljanja fakultetima, umjesto „školovanja“ dekana treba dodatno rješavati kroz ozbiljnost zadaća i kompetencija tajnika institucija i kvalificiranog stručnog administrativnog osoblja. Školovanje dekana koji su ograničeni mandatima dovodi do njihove trajnosti i vječnosti upravljanja mimo tradicijskih mandata. Iskustva pak s predsjednicima poslovnih odbora iz 80-ih godina također se nisu pokazala dobrim.

PRIMJEDBE UMJETNIČKOG PODRUČJA:

- neujednačenost u tretiranju umjetničkog područja budući nijedan nastavnik u umjetničko-nastavnom zvanju nije uključen u izradu strategije pa ista nije usmjerena prema umjetnosti, osobito prema glazbi, izvedbenim umjetnostima, medijima i medijskoj industriji
- nedostatan definiranje umjetnosti kao biti obrazovne politike u kojoj je važna razvojna pretpostavka razvijanje kompetencija estetskog prosuđivanja. Pojam umjetnosti u poglavlju o znanosti i tehnologiji (u koje je po inerciji spomenuto umjetničko područje) pojam umjetnost pojavljuje se samo usputno: kao neiskorištena razvojna pretpostavka „u kontekstu potrebe osnaživanja suradnje istraživačkog i poslovnog sektora i pomoć gospodarskom razvoju. U istom poglavlju posebno se naglašava uloga humanističkih znanosti u proučavanju nacionalne i svjetske kulturne baštine ali se ni tom prilikom ne spominje najvažnije obilježje kulture - stvaralaštvo.
- nužnost izrade kurikuluma osnovnog i srednješkolskog obrazovanja s jasnijim odrednicama koje u jednom dijelu vode ka piramidi profesionalnog razvoja a s druge strane ka općem umjetničkom, kulturnom i humanističkom obrazovanju. Konačno i vrtići moraju zapošljavati kvalificirane odgajatelje koje će se baviti glazbom, likovnim djelovanjem, baletom pa čak i medijima tj. stvaralaštvom u dječjoj dobi
- Nužnost pojednostavljenja sistematizacije znanstvenog i umjetničkog područja, koje je opterećeno s prevelikim brojem grana. Pritom ne pasti u zamku Frascati sistematizacije koje ne prepoznaje umjetničko područje. U njoj se ne razlučuje da je umjetnost paralelna znanosti, a ne područje unutar znanstvenog područja humanističkih znanosti – znanost o umjetnosti, kako to shvaćaju administrativni provoditelji nacionalnih politika
- u nacionalnim tijelima koja donose propise za visoko obrazovanje i znanstvena istraživanja nema dovoljno kompetentnih ljudi na umjetničkom području koji bi svojim djelovanjem mogli pomoći tim nacionalnim tijelima u izgradnji sustava
- nužno je strateški zacrtati i prioritete infrastrukturnih investicija u koje zasigurno spada izgradnja i opremanje Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, institucije koja svoji značenjem na području, kazališta, filma, televizije dramskog pisanja predstavlja ključni čimbenik u svim medijskim i izvedbenim umjetnostima.

- nužno ugraditi u strategiju i specifično financiranje umjetničkog visokoškola od strane Ministarstva kulture uz financiranje koje dolazi preko Sveučilišta i mogućih programskih ugovora od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, budući su umjetničke akademije značajan faktor kulturnog i umjetničkog života grada i zemlje (proizvode i umjetnički program koji je izvan nastavnog programa)
- unijeti u ciljeve nacionalne strategije da se u sklopu Studentskog centra oformi umjetnički poligon na kojemu će djelovati mladi umjetnici (u ovom slučaju dati prostor za uređenje umjetničkih radionica oko Francuskog paviljona koje bi bile izvan nastavnog programa)
- u valorizaciji i tretiranju visokog umjetničkog školstva omogućiti da se najstarije, najvažnije i najkvalitetnije akademije (koje u ujedno u sastavu Sveučilišta u Zagrebu) statusno postave kao nacionalne akademije, akademije preko kojih se utvrđuju kriteriji i postavljaju standardi umjetničkog obrazovanja. U poplavi programa javnosveučilišnih i privatnih visokoškolskih institucija umjetnički programi odobravaju se i utemeljuju mimo potreba društva i bez kadrova koji bi te programe mogli kvalitetno opsluživati. Nekritično se otvaraju medijska privatna sveučilišta pa čak i studiji glume bez adekvatno postavljenih kriterija. Nažalost sve te studije opslužuju dobrim dijelom kadrovi zagrebačkog sveučilišta te nekritički sudjeluju u izborima u zvanja i osoba koje na svojim fakultetima ne bi zaposlili.
 - neka rješenja budućeg zakonskog okvira koja se mogu iščitati iz strategije suprotna su autonomiji sveučilišta i posebno njegovih sastavnica, kako je ona uređena u Ustavu Republike Hrvatske i protumačena u odlukama Ustavnog suda Republike Hrvatske

Profesor Herak

Osvrće se samo na jedan aspekt nacrtu Strategije, i to na činjenicu da se strateško planiranje razvoja i financiranja znanosti u Hrvatskoj namjerava (pre)snažno osloniti na programski okvir Obzor 2020 Europske unije. Konkretno, u Strategiji nema razrađenih nacionalnih istraživačkih prioriteta, niti se može iščitati namjera da se oni definiraju na nacionalnoj razini barem donekle neovisno o europskim smjernicama. Upravo suprotno, čini se da su se predlagatelji Strategije odlučili na najjednostavnije rješenje, pa se sugerira da će nacionalni prioriteti istraživanja biti jednaki onima iz programa Obzor 2020. Da je tome tako govore sljedeći citati:

„Znanost i tehnologija strateški se razrađuju sukladno europskom programskom okviru za istraživanje i inovacije *Obzor 2020...*“ (str. 143)

„Usmjeravanje proračunskih sredstava za istraživanje i razvoj provodit će se sukladno metodologiji i udjelima koje primjenjuje Europska unija za prioritete u programskom okviru *Obzor 2020.*: izvrsna znanost (oko 33 %), industrijsko vodstvo (oko 24 %), društveni izazovi (oko 43 %).“ (str. 152)

Posebno je indikativan posljednji citat – iz njega proizlazi kako autori smatraju da ne samo da su naši prioriteti jednaki europskima, nego su jednaki čak i njihovi relativni udjeli! Mislim da ne treba posebno dokazivati da se EU (kao cjelina) i Hrvatska ne bore s istim problemima, da je znanost na posve različitim razinama financiranja i razvoja, da je industrija u Hrvatskoj na koljenima, da su relativne razvijenosti pojedinih znanstvenih disciplina različite (pa je time različit potencijal apsorpcije novca za znanstvena istraživanja), kao i da Hrvatska ne smije zanemariti svoje posebnosti i lokalne interese (npr. svakovrsna bazična i primijenjena istraživanja svojske teritorija, zaštitu od prirodnih katastrofa, i druga nacionalno važna istraživanja koja se ne

mogu svrstati u okvir Obzora 2020). Ako bi se u Hrvatsku dosljedno preslikala znanstvena politika EU kako to sugerira gornji citat iz Strategije, tada bi se neke znanstvene discipline – *one koje ne spadaju u prioritete Obzora 2020* – vrlo brzo ugasile. Kao seizmologu, poznato mi je da su kolege u Europi na rubu očaja, jer je vrlo teško vidjeti kako bi se istraživanje potresa moglo uklopiti u prioritete Obzora 2020 (osim unutar 'izvrsne znanosti', a bazirati istraživanja seizmičnosti pojedine zemlje isključivo kroz 'izvrsnu' znanost nema baš previše smisla). Upravo zato će zemlje EU kojima je seizmologija važna, takva istraživanja uvrstiti u nacionalne prioritete i time osigurati njihov kontinuitet. Jasno je da sam ovdje seizmologiju naveo tek kao primjer koji najbolje poznajem. Pretpostavljam da će se i mnoge druge struke naći u sličnim problemima (npr. brojne discipline geologije, da ne govorim o umjetničkom području). Smatram da nacionalnom strategijom valja predvidjeti održivi razvoj SVIH znanstvenih područja i disciplina koje Hrvatskoj trebaju, a ne samo onih koje se trenutno lagano pozicioniraju unutar aktualnih prioriteta EU. Ako bi se ostvario koncept *'što i koliko financira EU financirat ćemo i mi'*, dogodilo bi se jasno raslojavanje hrvatske znanosti na 'privilegirane' (one koji se mogu natjecati za financije i u EU i kod kuće), i ostale kojima bi svi izvori financiranja postali teško dostupni ili čak nedostupni. Zaključno, profesor Herak predlaže da se u Strategiji jasno naznače nacionalni prioriteti istraživanja u razmatranom razdoblju. Ako je to u ovom trenutku iz nekog razloga nemoguće, barem valja dati smjernice o tome što pri njihovu definiranju valja uzeti u obzir. Time će se omogućiti razvoj ili barem opstanak SVIH znanstvenih područja koja su važna za Republiku Hrvatsku. Strategija treba i dalje snažno podržavati i ohrabrivati sva istraživanja koja su u skladu s prioritetima Obzora 2020 (i drugih međunarodnih inicijativa), te proračunska sredstva predvidjeti i za sufinanciranje projekata koje naši istraživači 'osvoje' na europskim pozivnim natječajima.

Profesor Ježić

- najopćenitija je primjedba ta da Strategija OZT dijelom nudi nešto drugo od aktualne politike Ministarstva, ali time nudi da se znanstvenici ne bave stvarnošću nego ponuđenim nestvarnim konstrukcijama. Stvarna je politika ukinula znanstvene projekte koji mogu održati makar minimalni znanstveni pogon u zemlji i prebacila odgovornost na Zakladu koja uopće nema takvu zadaću (uz ostalo ne podupire otvaranje novačkih radnih mjesta, pokriva malen postotak mogućih projekata i većinu znanstvenika ostavlja izvan pogona itd.), uskratila je potporu velikomu dijelu znanstvenoga izdavaštva i časopisa, ne omogućuje ni održanje znanstvenoga podmlatka u javnim znanstvenim ustanovama, a kamoli razvoj djelatnosti, administrativno se rješava i najboljih znanstvenika u dobi za mirovinu ako si sami ne osiguraju izvore prihoda za plaće (predlažu se nemogući načini za to, npr. iz europskih projekata!), itd. (To je prigovor koji je snažno istakao i g. rektor prof. dr. sc. Bjeliš na Senatu pa se ne mora navoditi u mojoj varijanti osim ako se prosudi da ona nudi neki dodatan dobar argumenat.)

- Strategija OZT predstavlja se kao da se nastavlja na Smjernice za strategiju HAZU, koje je svojevremeno potakla i inicijativa Sveučilišta u Zagrebu, a koje je i MZOS objavilo na svojoj mrežnoj stranici te se može činiti da su ju HAZU i Sveučilište sustvarali. Na primjeru humanističkih znanosti, međutim, očito je da je sve ono što je u Smjernicama predstavljalo pravu viziju strategije iz „Strategije OZT“ izostalo, a u prvome redu popis od 7 prioriteta u budućim istraživanjima na tome području. Ono što je ostalo nije strategija razvoja! I nema kontinuiteta s prethodnim Smjernicama HAZU ni inicijativom Sveučilišta koji su samo zloupotrijebljeni za

pokriće, a onda izbačeni iz Strategije, a to je bitno javno reći! „Strategija OZT“ bez tih prioriteta u istraživanjima čini nam se neprihvatljivom, odnosno lišenom upravo strategije!

- ono što je ostalo, ili što je uneseno, sadrži opasne birokratske ili komercijalne elemente kao što su zahtjevi da se studijski programi analiziraju „prema sadržajima i usklađenosti ishoda učenja i kompetencija koje se njima stječu s realnim potrebama društva“ (str. 94). Pri tome se naglašuje da „među studijima... dominiraju programi iz područja društvenih (302) i humanističkih znanosti (293)...“ i ta se njihova „dominacija“ mora „racionalizacijom“ srezati. Pri tome nije jasno hoće li se rezati brojni (gdjekad možda i ishitreni) programi preddiplomskih, diplomskih i doktorskih studija iste struke, npr. povijesti, pa i na istoj ustanovi, ili samo programi „gotovo identični drugima“, ili će se rezati npr. programi studija manjih (a možda i većih) jezika i književnosti (poput rumunjskoga, slovačkoga, mađarskoga, nizozemskoga, portugalskoga, a možda i nekih velikih jezika i književnosti kao kineskoga itd.), jer po nečijem mišljenju možda trenutno ne odgovaraju „realnim potrebama društva“, iako oni predstavljaju različite struke i time različita područja znanja. Osim administrativnih i profitnih kriterija, trebali bi vrijediti i kriteriji očuvanja struka i područja znanja ako se već procjenjuje suvišnost nekih programa. Tko zna kako je teško izgraditi takav studij, znat će koliko je destruktivno ugroziti ga.

- jednako se neodgovorno govori o „redefiniranju“ znanstvenih „kriterija za područje društvenih i humanističkih znanosti“ s obrazloženjem da će se kriteriji postupno podizati, pogotovo u područjima u kojima su oni niži“ (str. 108). Domaći umovi pri tome ne znaju da su dosadašnji kriteriji u humanističkim znanostima u europskim znanstvenim tijelima ocijenjeni najboljima u Europi poslije norveških, kao ni to da je zbog njih u Hrvatskoj napredovanje u znanstvenim zvanjima u humanistici išlo sporije nego u svim drugim znanstvenim područjima osim prirodnih znanosti (analiza dr. sc. Đure Miljanića). Ne tvrdim da se ne mogu postepeno pooštravati, to je bio i prijedlog prošloga Područnoga vijeća za humanističke znanosti, ali sumnjam da će se zamijeniti boljima. Odakle takve paušalne ocjene, osim iz neznanja, predrasuda ili nekih neizrečenih namjera?

- smatramo da je „uvođenje kontinuiranoga obrazovanja nastavnika kroz posebno dizajnirane kolegije koji bi bili preduvjet za preuzimanje nastavničkih obveza, a i uvjet za izbor u znanstveno-nastavno zvanje“ (str. 107) neozbiljno, pa i groteskno. Nemamo ništa protiv toga da se takvi kolegiji besplatno i neobavezno ponude, a pogotovo informatički tečajevi, da bi se nastavnicima pomoglo, ali nam se čini nakaradnim da vrhunski profesor teorijske fizike, mikrobiologije ili klasične filologije ne bude izabran u znanstveno-nastavno zvanje jer nije pohađao neki pedagoško-didaktičko-psihološko-metodički tečaj prethodne godine! To je neozbiljno shvaćanje sveučilišne nastave. Osim toga, tada bi trebalo onemogućiti znanstvenicima s najboljih instituta, poput Instituta Ruđer Bošković, svako sudjelovanje u nastavi ako ne prođu pedagošku izobrazbu na studiju i ne nastave redovito pohađati pedagoške tečajeve, što smatramo jednako neozbiljnim.

Dodatak: Prioriteti u humanističkim znanostima iz Smjernica HAZU – na znanje:

3.4.6 Prioriteti istraživanja u humanističkim znanostima

Humanističke znanosti imaju u programu *Obzor 2020.* posebnu ulogu, kako je to obrazloženo u odjeljku 3.3.5., ali moraju odigrati i presudnu ulogu u daljnjoj izgradnji i očuvanju hrvatskog identiteta, kao što je to opisano u odjeljku 3.2. U tome smislu na području humanističkih znanosti vrijedilo bi poticati ove prioritete u istraživanju: (1) etička i bioetička pitanja – interdisciplinarno vezana uza sva područja znanosti; biomedicinsko, biotehnološko, prirodnoznanstveno, tehničko i

društveno; (2) prikupljanje dokumentacije, snimanje i digitalizaciju hrvatske književne, umjetničke, muzikološke, znanstvene, filozofske i teološke baštine te arhivske građe, odnosno njihovu obradu, objavljivanje i istraživanje; (3) prikupljanje, istraživanje i dokumentaciju hrvatske arheološke, povijesne, povijesnoumjetničke, antropološke, etnološke i etnomuzikološke baštine radi očuvanja hrvatskoga nacionalnog identiteta; (4) teorijska i primijenjena istraživanja u svim filološkim granama; (5) skupljanje, prezentaciju i proučavanje korpusa hrvatskoga jezika i književnosti; (6) jezične tehnologije za hrvatski jezik; (7) istraživanja svjetske kulturne (jezične, književne, umjetničke) baštine, bez koje nijedna nacionalna kultura ne može ravnopravno sudjelovati u europskoj i svjetskoj kulturi.

Dekan Lazibat

1. Dobro strukturirana Strategija budući da obuhvaća cijelu vertikalnu obrazovanja.
2. Prekratak rok za javnu raspravu.
Dva mjeseca nisu dovoljna da bi se dobili odgovori na pitanja koja se nameću nakon analize ovog strateškog dokumenta.
3. Prijedlog: Učiniti dostupnima sve analize, primjedbe i prijedloge tijekom trajanja javne rasprave.
4. Na izradi nacrtu Strategije u Radnoj skupini za visoko obrazovanje i Radnoj skupini za znanost i tehnologiju nije sudjelovao niti jedan aktualni dekan fakulteta.
5. Nacrtom Strategije (upravljanje visokim učilištima, doktorske škole) poništavaju se ustavna i zakonom zajamčena prava na autonomiju i akademske slobode.
6. Nacrt Strategije sadrži kontradiktorne i nekonzistentne odrednice o binarnom sustavu.
7. Kontradiktorne i nekonzistentne odrednice nacrtu Strategije o financiranju.

Profesor Judaš

U dosadašnjim izlaganjima mnogo se raspravljalo o definiranju prioriteta strategije, o nedovoljnom razlučivanju privatnog i javnog interesa, o miješanju i/ili izjednačavanju nacionalnih prioriteta s prioritetima EU (npr. FP7 odnosno Horizon 2020 prioriteti), itd. Stječe se dojam da bi se o ovoj strategiji na vrlo sličan način moglo raspravljati npr. i u Swazilandu, a ne samo u Hrvatskoj. Pa se čovjek pita: što je to što imaju npr. Nijemac, Britanac, Francuz, Amerikanac ili Rus (pa lako i jasno mogu definirati svoje nacionalne prioritete i strategije), a mi nemamo (pa stoga imamo toliko problema i nejasnoća pri definiranju vlastitih prioriteta i strategije)? Čini se da je jedan od ključnih problema to što i u samom naslovu strategije i u njezinom tekstu posve nedostaje jedan ključni element: odgoj (treba biti Strategija odgoja i obrazovanja, a ne samo obrazovanja), posebice ako se inzistira da je ovo prva strategija koja obuhvaća razdoblje “od kolijevke pa do groba” (od predškolskog do cjeloživotnog obrazovanja – ponovo bez odgoja!). Naime, Josip Broz Tito je jasno znao da mu je odgoj prijeko potreban da stvori Jugoslavene (pa ih zato i danas imamo), predsjednik Tuđman je jasno znao da mu je odgoj ključan da stvori nacionalno i domoljubno osviještene branitelje i stanovnike Republike Hrvatske - no, čini se da smo to nakon njegove smrti uglavnom zaboravili i zanemarili. Suvisla nacionalna strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije mora počivati na temeljnoj komponenti, odgoju, kojim se jasno i sustavno potiče razvoj nacionalnog i državnog identiteta, poznavanje i poštivanje vlastite povijesti, tradicije i kulturnih vrednota. Samo takav odgoj (kakav neizostavno imaju sve razvijene i samosvjesne države u EU i diljem svijeta) može omogućiti jasno prepoznavanje

nacionalnih i državnih interesa (pa time i jasno uočavanje prioriteta) te jasno prepoznavanje i zaštitu javnog interesa i javnog dobra. Takav odgoj treba biti okosnica obrazovanja, a na temelju takvog odgoja i obrazovanja onda će biti lako odrediti prioritete i smjernice za razvoj znanosti i tehnologije.

Dekan Matulić

Strategija je dobro metodološki strukturirana. Struktura slijedi obrazovne razine i dinamike. Ono što je svakako hvalevrijedno u Strategiji što treba bezuvjetno podržati jest važnost i briga za obrazovanje odraslih, zajedno s boljom organizacijom sustava cjeloživotnog obrazovanja. Strategija ostavlja dojam izostanka jasne i jedinstvene vizije znanosti i obrazovanja na sveučilištu kao i njihovog vrijednosnog usmjerenja. Znanost i obrazovanje na sveučilištu tvore jedno realno jedinstvo, usmjereni su jedan na drugoga i međusobno se uvjetuju i prožimaju. Zanimljivo je se ideja znanja kao vrijednosti u sebi, a isključiv naglasak se stavlja na ideje znanosti i znanstvenih istraživanja kao primarnih donositelja određenih koristi, ali ne primamo znanstvenih, nego gospodarskih i tržišnih. Odatle slijedi da Strategija (ne)hotimično reducira znanost na skup informacija i/ili vještina. Strategija preambiciozno zahtijeva brze promjene znanosti i obrazovanja na sveučilištu. Stječe se dojam da sada malo toga vrijedi ili da puno toga ne vrijedi u jedinstvenom sustavu znanosti i obrazovanja na sveučilištu. Brze promjene najprije uključuju promjenu normativnoga, tj. zakonsko-pravnoga okvira, a iz iskustva minuloga razdoblja znamo da nagli zahvati u osjetljivi sustav kao što je sveučilište lako dovodi do negativnih, ma koliko neželjenih, učinaka. Stoga je prijeko potrebno u Strategiji definirati razboritije rokove i za provedbu reforme. U protivnom se izlaže opasnosti novih utoka pravosudnim tijelima, a čemu smo nedavno svjedočili. Nedostatan cjelovito vrednovanje znanja i stavljanje pojedinoga sustava ispred ljudi utječe na Strategiju da ona posve zanemaruje hrvatski društveni kontekst. Strategija je predviđena za reformu hrvatskoga obrazovnog sustava na svim razinama, hrvatske znanosti i hrvatske tehnologije, a odviše je u tom smislu neodređena i kozmopolitska. To prepoznamo kao razlog zašto Strategija ispušta konkretne obrazovno-odgojne ciljeve sveučilišta u kontekstu hrvatske kulture, hrvatske tradicije, hrvatskog identiteta i hrvatskoga genija općenito. Strategija ističe važnost humanističkih i društvenih znanosti kao i potrebu posebnog odnosa prema njima, ali u kontekstu Strategije koja znanje više određuje funkcionalno, a obrazovanje informacijski, društvene i humanističke znanosti su ozbiljno ugrožene. Strategija premalo posvećuje pozornosti unaprjeđenju i učvršćivanju naslijeđenoga akademskog etosa koji je satkan od istinoljubivosti, objektivnosti, (samo)kritičnosti, marljivosti, provjerljivosti, nepotkupljivosti, transparentnosti, iskrenosti, samostalnosti, kreativnosti i solidarnosti. Premalo je smatrati da je sve to uključeno u predviđeno povećanje kulture kvalitete i odgovornosti. Otvoreno je pitanje hoće li brze promjene znanosti i obrazovanja na sveučilištu osigurati očuvanje vrijednosti akademskoga etosa, a koje su već upisane u etički kodeks, ili će one dovesti do njihovog daljnjeg propadanja? Strategija bi se o tome trebala puno jasnije odrediti.

Profesor Čović upozorava na činjenicu da Sveučilište u Zagrebu ne smije svojim stajalištem o Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije legitimirati postojeću znanstvenu politiku ni na koji način i u tom se smislu od toga mora jasno ograditi u svojim zaključcima, te da ju ne smije legitimirati, jer legitimiranje iste na nekritičan način i bez jasnog očitovanja o tome, legitimiramo postojeću praksu. Nadalje, upozorava na određenu nelogičnost s jedne strane, ukoliko bi Sveučilište zauzelo stav da načelno podržava Strategiju, istodobno iznoseći velik broj primjedbi, s druge strane.

Mišljenja je da bi generalni stav Sveučilišta trebao biti da odbija ovu Strategiju, što treba argumentirano potkrijepiti, upozoravajući na činjenicu da ovu Strategiju daju isti oni koji nose sadašnju politiku i koji ideološki zloupotrebljavaju taj, za sada nevažeći akt, u političke svrhe, pri čemu se postavlja pitanje, koja je funkcija ove Strategije i u kakvom je ona odnosu sa sadašnjim stanjem te realnim odvijanjem i razvijanjem znanosti i visokog obrazovanja.

Dekan Sikirić

Načelne primjedbe:

- nema analize postojećeg stanja utemeljene na relevantnim pokazateljima a iz koje bi slijedilo da će ciljevi i mjere koji se strategijom predlažu promijeniti postojeće stanje obrazovanja i znanosti
- nenavođenje prioriteta i strateških pravaca razvoja
- neujednačenost, odnosno kontradiktornost i neusklađenost teksta strategije
- nema projekcije planiranih troškova za provedbu pojedinih ciljeva, odnosno mjera, niti su definirani stabilni izvori iz kojih će se namaknuti sredstva za provedbu strategije
- rokovi predviđeni za provedbu pojedinih mjera, naročito oni koji dopijevaju u 2014. godini, nisu realni;
- na određeni način strategijom se predviđa rezultat budućeg, potpuno novog zakonskog okvira kojim će se uređivati znanost i visoko obrazovanje, a kojim okvirom se kao tijela nadležna za pojedine mjere, odnosno njihovu provedbu navode tijela koja prema postojećem zakonskom okviru te nadležnosti nemaju;

Profesor Flego

Smatra da ova strategija s jedne strane obiluje viškovima (poput, primjerice, uvođenja obveze doškoloavanja čelnika visokih učilišta) dok s druge, pati od ponekih manjkova:

1. nenadoknativ manjak u ovom trenutku je nepostojanje analize postojećeg stanja, posebice uzimajući u obzir izrazito neujednačen sustav među sveučilištima, sastavnicama, studijskim programima, odsjecima pa i katedrama, što je analizom trebalo pokazati
 2. manjak strategijskih iskoraka u tekstu strategije (osim 9-godišnjeg primarnog obrazovanja) pa su joj potrebne nadopune, o kojima je danas bilo dosta govora, ali i konkretna rješenja kojima bi Strategija postala konzistentna osnova za novu zakonsku regulativu (potrebne su dopune u sadržajnim strategijskim elementima, prijedlog znanstveno-istraživačkih priorita za sljedeće 3-4 godine)
- priželjkuje sažetak na 10-ak stranica, pisan u natuknicama i hijerarhiziran s obzirom na prioritete, kao i kalendar predloženih aktivnosti

Studentica Radetić

- temeljni nedostatak je nepostojanje mehanizama za poboljšanje studentskog standarda:
- a) mjera cilja 6.1.2. predviđa da se nacionalni sustav financijske potpore bazira na studentskim kreditima što je neprihvatljivo budući je Europska unija spremna dati veliku financijsku potporu za poboljšanje studentskog standarda, tako da navedeno nikako nije poboljšanje studentskog standarda (studentske kredite koristi samo 5 % studenata Europe što je, ujedno, nužno zlo)

- b) izgradnja i obnova studenstkih domova ne može ulaziti u studentski standard obzirom da bi isto trebalo ulaziti pod infrastrukturu (to su sredstva koja se moraju povlačiti iz regionalnih fondova za ruralni razvoj, a ne iz socijalnih fondova, što Europska unija dobro razlikuje)
- nenavođenje dokumenta s direktnim nalogima od strane Europske komisije o načinu na koji strategija treba biti napisana (umjesto navođenja tek generalnih naputaka), te direktno praćenje istih, što dovodi u pitanje sudbinu strategije u dijelu koji se odnosi na studente
 - stipendije bi trebalo raščlaniti na dvije različite vrste:
 1. stipendije s ciljem postizanja jednakosti
 2. stipendije s ciljem postizanja konkurentnosti

Zaključno, **rektor Bjeliš** daje kratki sažetak onoga što je u vrlo iscrpnoj raspravi rečeno. Kao što se može vidjeti iz priloženih pojedinačnih doprinosa raspravi, ukazano je na niz konkretnih tema koje nisu obrađene na zadovoljavajući način, i koje je potrebno još jedanput kritički elaborirati i napraviti poboljšanja. Posebno je ukazano na česte neusuglašenosti u razradi pojedinih tema u raznim dijelovima samog teksta Strategije.

Karakteristične takve teme na kojima je potreban daljnji rad su:

- Utjecaj demografskih pokazatelja i projekcija na razvoj pojedinih razina obrazovnog sustava;
- Uloga visokoobrazovnog segmenta u formiranju budućih učitelja i nastavnika;
- Povezanost visokog obrazovanja s osnovnoškolskim i srednjoškolskim obrazovanjem;
- Analiza i daljnji razvoj bolonjskog studijskog sustava;
- Binarni sustav odnos stručnih i sveučilišnih studija;
- Uloga Hrvatskog kvalifikacijskog okvira u Bolonjskom procesu;
- Izvanredni studiji kao dio sustava cjeloživotnog obrazovanja,
- Pitanja kadrovske politike i sustava vrednovanja i napredovanja djelatnika u znanstvenim, umjetničkim, nastavnim, i znanstveno-nastavnim zvanjima;
- Razrada sustava programskog ugovaranja, posebno elemenata autonomije i odgovornosti institucija na koje se sustav odnosi;
- Diversifikacija financiranja iz javnih izvora, uz uključanje drugih ministarstava Vlade RH u financiranje pojedinih sveučilišnih djelatnosti (posebno u umjetničkim djelatnostima, zdravstvu, i t. d.)
- Odnos vlastitih prihoda i prihoda iz javnih proračunskih izvora za sve vidove sveučilišnih djelatnosti;
- Razvoj nacionalnog informatičko-komunikacijskog sustava;
- Pitanja studentskog standarda, studentskih stipendija;
- Obnova i daljnji razvoj kapaciteta studentskog smještaja i prehrane, kao i sustava kulturnih i sportskih studentskih aktivnosti;
- Cjeloživotno obrazovanje, odnosno obrazovanje odraslih, i uloga sveučilišta u njegovom razvoju;
- Odnos javnog i privatnog visokoobrazovnog sektora;
- Diversifikacija hrvatske sveučilišne mreže;

- Povezivanje doktorskih studija na nacionalnoj razini;
 - Restrukturiranje javnih instituta, i povezivanje instituta i sveučilišta;
 - Uspostava i uloga istraživačkih centara izvrsnosti;
 - Uloga inovacijskih aktivnosti i povezivanje s proizvodnim industrijskim kapacitetima;
 - pravne osobnosti vrlo su ambivalentno postavljene (iste su napravljene puno lošije, nego što mi o njima promišljamo).
- **Rektor Bjeliš pripremit će draft zaključaka Senata Sveučilišta u Zagrebu, koji će se dostaviti svim članovima Senata na uvid sa zamolbom da se očituju svojim prijedlozima, komentarima ili sugestijama, nakon čega će isti biti predloženi Rektorskom kolegiju u užem i širem sastavu, koji će se nakon kritičkog sagledavanja uputiti u javnu raspravu, zajedno sa svim pristiglim pisanim doprinosima.**

2) Kriteriji za upis u I. godinu preddiplomskih, integriranih i stručnih studija Sveučilišta u Zagrebu u akademskoj godini 2014./2015.

Prorektorica Divjak podsjeća da je Senat na svojoj sjednici održanoj 15. listopada donio odluku o upisnim kriterijama za 2/3 sastavnica Sveučilišta u Zagrebu. U međuvremenu, preostalih desetak sastavnica, koje tada nisu dostavile svoje upisne kriterije, iste su sada dostavile. Senatske preporuke su da upisni kriteriji prate potrebne kompetencije za upis u smislu da se osiguravaju ulazne kompetencije za studij i uspješno studiranje. Na tragu navedenih preporuka, ove godine imali smo unaprjeđenje kriterija - podizanje određenih razina na državnoj maturi u zahtjevima, ali isto tako, podešavanju omjera i bodovanja pojedinih elemenata, što predmeta Državne mature, što drugih aktivnosti koje se boduju pri upisu na studij. Od kriterija koji su danas na dnevnom redu, ističe određene promjene kod dvije sastavnice. Kod Muzičke akademije došlo je samo do promjena kod vrste studija koji su sada integrirani studiji i uvedeno je više bodovanje hrvatskog i stranog jezika u skladu s preporukama za nastavničke studije (sada se boduje viša razina). Kod Filozofskog fakulteta došlo je do manje korekcije odabira izbornog predmeta na Državnoj maturi za Studij povijesti i umjetnosti. Također, sada su određeni izborni predmeti koji se boduju (nema više formulacije „bilo koji izborni predmet“). Nadalje, uvršteni su i kriteriji za 2 studija koja su u postupku evaluacije - za Vojno vođenje i upravljanje (upisni kriteriji definirani su po uzoru na slične studije u društvenom području) te Vojno inženjerstvo (upisni kriteriji definirani po uzoru na tehničko područje). Kad završi postupak evaluacije za navedene studije, očekujemo interes koji će ovisiti o tome kako ćemo mi definirati te upisne kriterije, koji stupaju na snagu u trenutku kada ti studiji dobiju pozitivnu evaluaciju. Svi drugi upisni kriteriji na tragu su prošlogodišnjih upisnih kvota.

- **Senat Sveučilišta u Zagrebu jednoglasno je donio odluku o prihvaćanju upisnih kriterija za upis u I. godinu preddiplomskih, integriranih i stručnih studija Sveučilišta u Zagrebu u akademskoj godini 2014./2015. za sve sastavnice Sveučilišta u Zagrebu.**

3) Ostalo

a) Davanje suglasnosti dekanu Fakulteta organizacije i informatike za sklapanje ugovora u vrijednosti većoj od 3 milijuna kuna

Budući da je prema Statutu Sveučilišta u Zagrebu čelniku institucije potrebna suglasnost Senata za potpisivanje ugovora u vrijednosti većoj od 3 milijuna kuna, dekan Fakulteta organizacije i informatike uputio je zahtjev za suglasnost Senata za sklapanje ugovora o javnoj nabavi s ciljem sklapanja ugovora o uslugama. Predmet nabave je izrada idejnog, glavnog i izvedbenog projekta za II fazu natječaja Kampusu Varaždin, u vrijednosti od 2.850.000 kuna + PDV.

- **Senat Sveučilišta u Zagrebu jednoglasno je dao suglasnost dekanu Fakulteta organizacije i informatike, prof. dr. ac. Vjeranu Strahonji za sklapanje gore navedenog ugovora.**

b) Produljenje ugovora o radu

Dekan Mesec molio je uputu Sveučilišta u Zagrebu kako postupiti u slučajevima u kojima su pojedini profesori s navršениh 65 godina skinuti s print liste MZOS-a, iako su sastavnice s istima sklopile ugovore o radu. Uz jednog profesora s Geotehničkog fakulteta, čiji je dekan, ima saznanja da se to dogodilo i s 4 profesora na Metalurškom fakultetu te 6 profesora na Tekstilno-tehnološkom fakultetu.

Prorektorica Vašiček napominje da je riječ o onim profesorima s kojima nisu bili potpisani ugovori o produljenju radnog odnosa prije stupanja na snagu novog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (stupio na snagu 1. kolovoza 2013.). S tim u vezi, Sveučilište u Zagrebu uputilo je 4. studenoga dopis u čijoj su izradi sudjelovali akademska tajnica Olga Šarlog-Bavoljak, profesor Željko Potočnjak te dekan Hrvoje Sikirić s Pravnog fakulteta, a koji sadrži naše tumačenje zakonske odredbe koja se odnosi na produljenje radnog odnosa osobama nakon navršene 65. godine života u odnosu na tumačenje Ministarstva. Sam ugovor o radu je prema tumačenju Ministarstva, krajnji, konačni, osnovni akt koji dokazuje pravo do stupanja na snagu novog Zakona, a ne sve što je prethodilo i bilo materijalno pravo prema ranije važećem Zakonu - odluka fakultetskog vijeća i odluka vijeća područja. Sam datum ugovora, s obzirom da isti stupa na snagu 1. listopada, trebao bi biti pravno relevantan, prema našem tumačenju. Čekamo odgovor Ministarstva, koji bi trebao uslijediti sutra, prema usmenom razgovoru s pomoćnicom ministra Beljo-Lučić, no nema naznaka da će se uvažiti naše mišljenje u pogledu navedenoga. U dopisu se upozorava da takvo tumačenje Ministarstva ima druge implikacije, prije svega, vezano uz nastavno-izvedbeni plan i program. Naime, odluka o skidanju s print liste spomenutih profesora nije bila pripremljena. Prilično se restriktivno tumači primjena Zakona i u provedbenom smislu, budući da za sve ono što nije jasno naznačeno, kao i za ono što je jasno naznačeno, imamo različite poglede. Materijalno pravo po starom Zakonu koji je važio do 30. srpnja 2013. koje je ostvareno, u prijelaznim odredbama nije uvaženo na način da se kontinuitet stečenog prava produlji do trajanja tog prava, sukladno starom i novom Zakonu. **Dekan Mesec** ističe da je Geotehnički fakultet sklopio ugovor o radu s profesorom prije stupanja na snagu novog zakona, a unatoč tomu, isti je skinut s print liste MZOS-a, pa nije jasan razlog takve odluke, a s obzirom na njihovo tumačenje, upozoravajući da se odjava mora izvršiti u roku od 15 dana, apelirajući na hitnost rješavanja navedenog problema.

Prorektorica Vašiček kazuje kako je ovdje vjerojatno riječ o previdu administrativne službe Ministarstva, jer se kosi s prethodno danim njihovim tumačenjem.

Profesor Flego, kao saborski zastupnik podsjeća da su donesene izmjene i dopune ZZDVO u kojima stoji da sve one osobe koje navrše 65 godina života idu u mirovinu, osim onih koji su potrebni sustavu, a koji mogu biti proglašeni izvrsnima prema kriterijima koje će donijeti Nacionalno vijeće. Međutim, Nacionalno vijeće nije uopće izabrano, između ostaloga, zbog toga što je nastao spor između Vlade i Hrvatskog sabora jer smo nastojali da cjelokupnu proceduru za kandidiranje i izbor članova provede Sabor, a samo u jednom segmentu Vlada. Ministar Jovanović je pristao na to, za što se kasnije ispostavilo da nema mandat od Vlade. U međuvremenu, Vlada je uputila u proceduru izmjene izmjena ZZDVO u mjesecu listopadu. Članak 11. tog Zakona kaže da sve osobe s navršenih 65 godina idu u mirovinu, osim onih koji su izvrsni, a isti definira izvrsnost koja mora biti znanstveno-istraživačka i to na način da takva osoba u posljednjih 5 godina objavi radove koji su potrebni za zvanje docenta te da mora biti nastavno izvrstna, to jest da je zadnjih 5 godina u studentskim anketama dobila ocjenu odličan. Time su postavljeni protuustavni uvjeti, jer nije na zakonu da definira akademsku izvrsnost. Drugo, riječ je o kriteriju koji nitko neće ispuniti, tim više što profesori u trajnom zvanju nisu obvezni obavljati studentske ankete. Treće, riječ je o dopuni koja je naknadno ubačena u izmjene zakona, nakon što je završena javna rasprava o izmjeni izmjena zakona. Neslužbeno, profesor Flego kazuje kako je jučer održan jedan sastanak, nakon kojega se čini da će Vlada u četvrtak, 7. studenoga donijeti amandmane kojima će, ili ukinuti zakonske kriterije izvrsnosti, ili iste znatno ublažiti, da bi izmjene zakona mogle biti izglasane u petak, 8. studenoga. U tom smislu, **rektor Bjeliš** podsjeća da je Senat uputio otvoreno pismo Hrvatskom saboru, upozoravajući na problem 65-godišnjaka koji dolaze na red, jer postojeći zakon ne omogućava pokretanje procedure.

Rektor je zahvalio svima na sudjelovanju u radu sjednice te zaključio istu u 18,45 sati.

Rektor

Prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš, v.r.

Zapisnik sastavile:

Jelena Đuran, dipl. iur.

Iva Piški, dipl. iur.

Uz poziv:

Klasa: 602-04/13-04/3

Urbroj: 380-021/105-13-12

17. studenoga 2013. godine

